

סמינר הגשמה שכבתי

רציונאל הקורס:

בבגרותנו אנחנו נדרשים להסתכל ימינה ושמאלה ולחשוב על מה שאנחנו רואים ומה שאנחנו לא רואים. להתבונן על מי ומה מוגדר חלק מהשיח ועל מי ומה שמודר ממנו. משמע אימוץ דפוסים של חשיבה ביקורתית. חשיבה המזמנת את היכולת לשאוף לשינוי ליצור אלטרנטיבה ולצאת להגשמה. הסמינר הנוכחי עוסק בשאלות הנלוות לחשיבה ביקורתית, שאיפה לשינוי ויציאה להגשמה. חניכי התנועה צרכים לשאול את עצמם שאלות קשות ומורכבות אודות החברה שבה הם חיים וכיצד ניתן לקדם את הערכים בהם הם מאמינים. היציאה להגשמה היא לא סיסמה היא הדרך, הדרך לייצר שינוי חברתי, הדרך להבטיח שתהיה כאן חברה יותר צודקת ויותר שוויונית.

הסמינר מועבר במסגרת שכבתית ובנוי מחמש פעילויות תוכן בנושא הגשמה. המדריך אחראי לדאוג למקום מתאים להעברת התכנים ולינת החניכים, תיאום מול הגורמים השונים והוצאת האישורים המתאימים לפעילות והגעה לתחקיר בהנהגה. מומלץ לערב את השכבה ולחלק ביניהם אחריות על תחומים שונים כמו: החלטת התפריט וקניית מזון, ערב חברתי וכד'. במידה ולא נמצא מקום או שהעלויות נסיעה גבוהות אפשר תמיד להעביר את הסמינר בשבט.

להלן רצף הפעילויות תוכן:

- ★ למה לצאת להגשמה?
- ★ מהי הגשמה חברתית?
- ★ מה המשמעות של הגשמה קבוצתית?
- ★ מהי הגשמה בעבור בוגר תנועת הצופים?
- ★ איזו הגשמה מתאימה לי?

הפעילויות מסודרות ברצף מתודולוגי ונשענות אחת על השנייה, לכן סדר העברתן חשוב.

שאלה מרכזית:

למה לצאת להגשמה?

מסר: החברה כיום היא חברה מנוכרת, עם רמות גבוהות של אדישות למה שנעשה מסביב. יציאה להגשמה אישית וקבוצתית יוצרת משמעות בקרב היוצאים להגשמה ושותפיהם.

זמן הפעילות: 75 דק' | מס' הנספחים: 1

מתודה 1: השראה

נצפה עם החניכים בקליפים של השירים:

- ★ איש קש – מוניקה סקס (2001)
- ★ אחת שתיים שלוש – מטרופולין (2007)
- ★ בחום של תל-אביב – עברי לידר (2004)

לאחר הצפייה נשאל את החניכים מהו המסר המועבר בקליפים? כיצד המסר בא לידי ביטוי במילים של השיר, במוסיקה, בסיפור של הקליפ.

הערות למדריך: ייתכן שלחניכים יהיה קשה לעלות על הקשר, נסה לכוון אותם לפני או תו"כ לחשוב מה המשמעות שגיבורי השירים מרגישים? מה נותן להם משמעות?

אין

ברקו, רמקולים, מחשב

15 דקות

מתודה 2: הבעה יצירתית

נחלק את הקבוצה לתתי קבוצות. כל קבוצה צריכה להכין קליפ בתגובה לשירים שהושמעו ולמאפיינים שהוצגו. לאחר שהכינו את הקליפים כל קבוצה תציג את הקליפ שלה. לאחר הצפייה בקליפים החדשים נשאל:

- ★ מה התשובה שהקליפים שהכנתם מציגים לקליפים שהוצגו בתחילת הפעילות?
- ★ מה המסר שהוצג בקליפים? האם יש דמיון?
- ★ לאלו מאפיינים בחרתם להתייחס ולאלו לא?
- ★ האם התשובה יכולה להיות נעוצה במשמעות - ביצירת/הענקת תחושת משמעות?

אין

ברקו, רמקולים, מצלמה, אביזרים לקליפים

40 דקות

מתודה 3: דיון בשאלה

נפרס במרכז החדר ציטוט מתוך האדם מחפש משמעות - ויקטור פרנקל
"חיים פירושם, בסופו של דבר, נטילת אחריות למציאת התשובה הנכונה על
בעיותיו של אדם וקיום התפקידים שהם מעמידים בלי הרף לפני כל יחיד ויחיד"

דיון בקבוצה:

- ★ לשם מה לייצר משמעות?
- ★ מה נותן משמעות בחיים?
- ★ האם אתם חושבים שנטילת אחריות מייצרת משמעות?
- ★ מה מעניק לכם משמעות לחיים? מה גורם לכם להרגיש משמעותיים?
- ★ האם הגשמה מעניקה משמעות?
- ★ האם זו סיבה מבחינתכם לחפש נתיבי הגשמה ולצאת להגשמה?

ציטוט של ויקטור
פרנקל

אין

20 דקות

שאלה מרכזית:

מהי הגשמה חברתית?

מסר: הגשמה חברתית היא מעשה אישי שנועד להתמודד עם סוגיה חברתית מרכזית - משימה לאומית. הגשמה חברתית היא נגזרת של הבעיה החברתית המרכזית והיא מכילה בתוכה ערכים דוגמת ציונות, חדשנות וסולידאריות. זמן הפעילות: 75 דק' | מס' הנספחים: 3

מתודה 1: חשיבה משותפת

מניחים על הרצפה שורה של בריסטולים מחוברים. קוראים ביחד סיפור מקרה (נספח 1). אחרי קריאת הקטע כל אחד כותב בנפרד על הבריסטולים מה הדילמות החברתיות והערכיות שהסיפור מציג. (נספח 2 הגדרה לדילמה). לאחר שסיימו לכתוב החניכים עוברים ומסתכלים על מה שכתבו החברים לקבוצה. וכותבים מה הערכים שכל דילמה מייצגת. עכשיו נבקש מהקבוצה לזהות מהי הדילמה המרכזית.

סיפור מקרה, הגדרה לדילמה

אין

20 דקות

מתודה 2: הבעה יצירתית

מחלקים את הקבוצה לזוגות. כל זוג צריך לנסח מכתב בנוגע לדילמה המרכזית כפי שהוגדרה ע"י הקבוצה בחלק הראשון של הפעולה. (למדריכה: בזמן הכתיבה יש להסתובב בין הזוגות ולראות שהמכתב כולל תיאור מצב, הגדרת בעיה, זיהוי פתרון או דרך התמודדות). הזוגות בחורים למי להפנות את המכתב, למה להתייחס ולמה לא. לאחר שכולם סיימו ישתפו הזוגות במכתבים שכתבו.

לאחר קריאת המכתבים נברר עם החניכים:

★ האם היו עקרונות דומים בין המכתבים?

★ מה היה שונה בין המכתבים?

★ למי הפנו את המכתבים?

★ בידי מי האחריות לבעיה?

★ מי אחראי לפתרון?

★ מה תפקיד החברה לפי המכתבים?

★ מה הדרכים לפתרון?

הערות למדריך: אפשר לבקש מכל זוג להקריא את המכתב, או לפרוס את כל המכתבים ולבק מהחניכים לעבור ולקרוא אותם.

אין

אין

25 דקות

מתודה 3: השראה

נקרא קטע מתוך חזון ודרך כרך ה' - דוד בן גוריון (נספח 3)
לאחר הקריאה מנהלים דיון:

- ★ האם אתם מאמינים שהשינוי הוא בידי האדם? האם הכל נתון לתיקון?
- ★ האם אתם מרגישים אחריות על גורל הארץ? גורל המדינה? גורל החברה?
- ★ באיזו חברה הייתם רוצים לחיות? מה האחריות שלכם עליה?
- ★ מה היא הגשמה חברתית כיום?
- ★ אם המעשה בשנת 1947 היה הקמת מדינה ובשנת 1950 היה קליטת עליה - מה המעשה הלאומי והמרכזי של דורנו? ומה המעשה האישי הנגזר מכך?

חזון ודרך כרך ה' - דוד בן גוריון

אין

30 דקות

שאלה מרכזית:

מה המשמעות של הגשמה קבוצתית?

מסר: כוחה וערכה של הגשמה קבוצתית הוא בהשפעה שלה כלפי פנים (ההשפעה על היחיד בתוך הקבוצה) וכלפי חוץ (השפעה על החברה). לקבוצה יש יכולת לייצר שינוי עמוק ואמיתי המתמשך על פני זמן.
זמן הפעילות: 60 דק' | מס' הנספחים: 1

מתודה 1: התבוננות

- מבקשים מכל אחד ואחת לכתוב את כל הקבוצות אליהן הוא משתייך, מה הן מאפשרות לו ומה הוא מקבל מכל אחת מהקבוצות.
החניכים יציגו את מה שרשמו, תוך כדי ההצגה נשאל את החניכים:
- ★ האם יש קבוצות משמעותיות יותר מאחרות?
 - ★ האם לתפקיד האישי בקבוצה יש השפעה על מידת המשמעות שחשים כלפי הקבוצה?
 - ★ מה היותי חלק מקבוצה מאפשר?
 - ★ מה המשמעות של הקבוצה שלי בצופים? עד כמה הקבוצה בצופים משמעותית? מה משפיע על כך?

אין

כלי כתיבה, דפים

20 דקות

מתודה 2: דיון

- מחלקים את הקבוצה לתתי קבוצות בהן 3-5 חניכים, כל קבוצה מקבלת דף בית מדרש בנושא קבוצה (נספח 1). החניכים קוראים ועונים על השאלות המצורפות. לאחר שסיימו כל קבוצה מציגה את הנקודות המרכזיות שעלו אצלה בשיחה.
- נשאל במליאה:**
- ★ האם אתם מתחברים לתפיסה שקבוצה היא דרך חיים?
 - ★ מה הייתם רוצים לקחת מהקבוצה האינטימית? מהקבוצה הגדולה? מה הייתם ממציאים מחדש?
 - ★ האם למעשה ההגשמה הקבוצתית נחוץ גם "בית רוחני"? האם הקבוצה יכולה וצריכה לתת מענה לכך?
 - ★ האם המחשבות שלכם אודות מעשה הגשמה קבוצתית מחובר לערכי התנועה וניזון מהם?

דף בית מדרש

אין

40 דקות (20 דקות לבית מדרש, 20 דקות למליאה)

שאלה מרכזית:

מהי הגשמה בעבור בוגר תנועת הצופים?

מסר: ציינו ששנת שירות היא דרך לבחון וללמוד יותר על ההגשמה בחיים הבוגרים. הגשמה בחיים הבוגרים זו המטרה והייעוד של תנועת הצופים
זמן הפעילות: 60 דק' | מס' הנספחים: 3

מתודה 1: ייצוג

מציגים בפני המשתתפים הגדרה להגשמה (נספח 1)
מבקשים מהמשתתפים להתייחס. שאלות לדיון:
★ עם מה אני מסכים או לא מסכים?
★ למה התחברתי ולמה פחות?
★ מה הייתי מוסיף? מה הייתי מוריד מההגדרה?

הגדרות להגשמה

אין

10 דקות

מתודה 2: התבוננות

מציגים בפני המשתתפים בנק של ערכים. (נספח 2)
מבקשים מכל אחד להחליט על חמשת הערכים המובילים מבחינתו.

שאלות לדיון:

★ עד כמה ערכים אלה משפיעים על חיי היום יום שלך?
★ האם וכיצד הם מובילים אותך במעשיך והתנהגותך?
★ איך לדעתך ערכים אלה יבואו לידי ביטוי בחייך הבוגרים?

בנק ערכים

אין

20 דקות

מתודה 3: פירוק

בשלב הראשון נציג בפני המשתתפים מספר דמויות (נספח 3). כל אחת מהדמויות מוגדרת לפי תחום עיסוק מסוים. המשתתפים צרכים להגדיר במסגרת תחום העיסוק שצוין מה נדרש/ת הדמות לעשות כדי להיחשב מגשים/ה.

לדוגמא:

הדמות היא: מפיק סרטים בהוליווד
מה נדרשת הדמות לעשות כדי להיחשב מגשים?
(למשל- להפיק סרטים שלא מפלים נשים ומציבים במרכזם סוגיה חברתית בוערת).
בשלב השני הקבוצה צריכה לדרג את מעשי ההגשמה מהמעשה "הראוי" - "הטוב"
למעשה "הראוי פחות" - פחות חשוב וטוב.

שאלות לדיון:

- ★ איך היה? מה היה קשה? מסובך? פשוט?
- ★ מה היו השיקולים לבניית ההיררכיה? לפי מה קיבלתם החלטה?
- ★ האם כולם מסכימים עם ההיררכיה הסופית?
- ★ האם היו סדרי עדיפויות קבועים? כלל אצבע לפיו חילקתם?

הערות למדריך: ביצירת ההיררכיה חשוב להתייחס גם למקצוע אותו בחר/ה הדמות, גם למעשה בתחום העיסוק כפי שהוגדר וגם לרעיון ולערך המוביל את המעשה

אין

אין

30 דקות

מתודה 4: שיתוף

כל משתתף מקבל 2 רצועות של דפים, נבקש מכל אחד לכתוב על כל רצועה שאלה או דילמה שעלתה לו בהקשר לחלקים הקודמים (מעשי ההגשמה, הערכים שלי וכו').

תולים את השאלות שנכתבו ברחבי החדר. מתחת לכל שאלה תולים דף לבן. כל המשתתפים עוברים בין הקירות, קוראים ומגיבים בכתב על הדפים שמתחת לדילמות/שאלות.

בסיום המעבר ייבחר המדריך שתי שאלות/ דילמות מרכזיות ויצג אותן בדיון המסכם.

שאלות נוספות לדיון:

★ הצגת הדילמות והשאלות המרכזיות מה היו השאלות המרכזיות שעלו לקבוצה לאורך הפעילות? מדוע?

★ האם ניתן לקיים שיח על ראוי יותר ופחות כאשר מדובר בהגשמה?

★ האם הגשמה היא הדרך שבה בוחרים לחיות את כלל החיים (חיים על כלל תחומי

החיים כולל החיים האישיים והמקצועיים?

★ למה תנועת נוער מחנכת להגשמה?

★ איפה תנועת הנוער רוצה שחניכי התנועה שלה יגשימו? מה הצו התנועתי

והחברתי למעשה הגשמה?

★ מה ההגשמה שצריכה להיות בעבור בוגר תנועה?

אין

בריסטולים, דפים לבנים, דבק
סלוטייפ, כלי כתיבה

30 דקות

This image shows a single sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are approximately 20 lines visible. The paper appears to be from a notebook or a set of legal pads. The edges of the paper are slightly irregular, suggesting it might be a scan of a physical document. There is no handwriting or other markings on the page.

שאלה מרכזית:

איזו הגשמה מתאימה לי?

זמן הפעילות: 60 דק' | מס' הנספחים: 1

מתודה 1: התבוננות

כל חניך וחניכה מקבלים דף עם 16 משבצות, בכל משבצת צריך למלא תכונה או פעולה שהחניך/ה מייחסים לעצמם (ביקורתי, סובלני, יארגן הפגנה, איש שיחה וכו').

אין

דפים עם משבצות, כלי כתיבה

10 דקות

מתודה 2: פירוק

פורסים בחדר תיאור של נתיבי הגשמה שונים בתנועה (שנת שירות, נח"ל) ומחוץ לתנועה (מכינה). לכל נתיב הגשמה הקבוצה צריכה להוסיף רשימת מאפיינים מרכזיים ורשימה של תכונות נדרשות ממי שלוקח חלק בנתיב ההגשמה הזה. תולים את התיאור בצירוף רשימת התכונות. כל חניך מקבל מדבקה בצבע אחר ועובר בין הנתיבים השונים ומדביק את המדבקה שלו על גבי הפלקט המייצג נתיב. ניתן להדביק למספר נתיבים.

דפי מידע על
נתיבי הגשמהדפים, דבק סלוטייפ, כלי כתיבה,
מדבקות צבעוניות לפי כמות20 דקות

מתודה 3: שיתוף

כל אחד מציג את הדף שהכין על עצמו בהתחלה ואת הנתיבים להם השתבץ ומסביר את הבחירות שלו גם בנוגע לתכונות וגם בנוגע לנתיבי ההגשמה.

שאלות מנחות לשיחה:

★ מה הנחה אתכם בבחירה של נתיבי ההגשמה המתאימים לכם?

★ האם רשימת התכונות האישות השפיעה עליכם בבחירה?

★ עד כמה התכונות האישות צריכות להשפיע על הבחירה?

★ האם יש נתיב הגשמה שהייתם רוצים לקחת בו חלק אבל אתם לא חושבים שתתאימו לו?

★ לפי מה אתם חושבים שנכון לבחור נתיב הגשמה? מה צריך לקחת בחשבון?

דפי מידע על
נתיבי הגשמהדפים, דבק סלוטייפ, כלי כתיבה,
מדבקות צבעוניות לפי כמות20 דקות